

BESLUT

2006-12-08

511-7804-04

**BILDANDE AV HÖSÄTERNES NATURRESERVAT I
MALUNGS KOMMUN**

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att bilda Hösäternes naturreservat, omfattande ett naturskogsområde på ca 33 ha enligt den avgränsning som framgår av bifogad beslutskarta, bilaga 2.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer Länsstyrelsen skötselplanen för reservatets långsiktiga skötsel, bilaga 3. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Hösäternes naturreservat
Objektnummer	1002446
Län	Dalarna
Kommun	Malung
Församling	Transtrand
Areal	33ha varav 32 ha produktiv skogsmark
Fastigheter	Vörderås 1:3 Vörderås 3:4 Vörderås 18:2 Åsen 5:10
Lägesbeskrivning	Området är beläget 6km NO om Transtrand vid sjön Smågarns västra sida.
Karta	Ekonomisk kartan 14D 6e
Naturgeografisk region	Vålgig bergkullterräng
Markägarkategorier	Staten genom naturvårdsfonden Privat
Förvaltare	Länsstyrelsen Dalarna

Syfte med naturreservatet

Syftet är att:

- **Bevara biologisk mångfald.**

Syftet är att bevara de värdefulla livsmiljöerna i gynnsamt bevarandetillstånd. Framför allt återfinns områdets höga värden i förkastningens lodytor och de arter som är knutna till den. Skogen som omgärdar förkastningen har stor betydelse för dessa arters fortlevnad. Men naturskogen i sig har även den höga värden och ett skydd är en förutsättning för att trygga fortsatt intakt naturmiljö och de arter som återfinns där. Genom ett skydd undantas området från alla former av skogliga åtgärder vilket borgar för en fortsatt skoglig kontinuitet med gamla grova träd och ökad tillgång på död ved.

- **Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer**

Bibehålla den skogsklädda förkastningen med betydelse för landskapsbilden liksom förståelsen av den geologiska utvecklingen i stort samt synliggöra spåren av den historiska markanvändningen från tidigare fäbodbruk.

- **Skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter**

De arter som definieras i art- och habitatdirektivet 92/43/EEG och som förekommer i Hösätern ska skyddas. Vid Hösätern är arten nordisk klipptuss påträffad och återfinns i betydande omfattning.

Syftet ska nås genom att:

- Området undantas från skogsbruk och annan verksamhet som kan äventyra de livsmiljöer samt växt och djursamhällen som är knutna till naturskogen samt förkastningsbrantens lodytor.
- Friluftslivet kanaliseras på sådant sätt att lodytornas känsliga växtsamhällen fortlever i livskraftiga stammar.
- De begränsade skötselanspråk som finns sker i enlighet med skötselplan.
- Besökande ska informeras på plats om områdets naturvärden och historiska markanvändning.

Skäl för beslutet

Ett skydd av skogen vid Hösätern är sammantaget av stort värde som led i bevarandet av den biologiska mångfalden. Skogen både ovanför och nedanför branten har hög ålder och andelen död ved i olika faser är väsentlig. Skogens beskuggande samt fuktighetshållande inverkan är av största vikt för de arter som är knutna till lodyterna.

De biologiska värdena är vid Hösätern prioriterade. Men området har även ett värde för kunskapen om de geologiska formationerna med förkastningsbranters särpräglade naturmiljöer liksom spår av äldre tiders markutnyttjande.

Regional klassning

I länets naturvårdsprogram har området klassats som högt värde för de botaniska naturvärdena. Två mindre delområden är utpekade i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Lokal klassning

Hösäterns naturreservat berör delvis fäbodmiljön i väster benämnt Högsätern. Fäbodmiljön är upptagen som lokalt intresse för kulturmiljövården och väl värt att bevara. I området har förtecknats bland annat röjningsrösen samt ristningar i håll. Slättevallen har i Ängs och hagmarksinventeringen klassats som visst värde.

Motiv för skyddsformen naturreservat

Det främsta hotet mot bevarandevärdena är skogsbruk. För att trygga en fortsatt kontinuitet för skogen närmast förkastningsområdet och därmed intakta förhållanden för ljus och fuktighet är det nödvändigt att undanta området från skogsbruk. Områdets storlek och förhållandena i övrigt gör att bildande av naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för att långsiktigt bevara värdena.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Det är ett angeläget allmänt intresse att områdets hotade arter samt naturskogen bevaras. Bildandet av Hösäterns naturreservat bidrar till att uppfylla det av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålet "Levande skogar".

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken.

Vid avvägning enligt 7 kap 25§ miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet skall uppnås.

Reservatsföreskrifter

Utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning skall följande föreskrifter gälla för Hösäterns naturreservat.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att:

1. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,
2. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,

3. använda/sprida gödsel, aska eller bekämpningsmedel,
4. avverka och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfällen,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen,
6. uppföra jakttorn och röja för sikt eller skjutgator,
7. bedriva jakt med fälla eller snara,

Utan tillstånd från Länsstyrelsen är det förbjudet att:

8. upplåta mark för organiserade tävlingar eller annan verksamhet som kan medföra markslitage eller störa djurlivet.

Undantag:

Föreskrifterna utgör inget hinder mot normalt underhåll av mot reservatet angränsande väg.

Förbud mot motorfordon enligt punkt 5 omfattar inte uttransport av fälld älg med fordon som inte ger mark eller vegetationsskador.

Övrigt

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt.

B. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla följande intrång (7 kap. 6 § miljöbalken):

1. Utmärkning av reservatet samt uppsättning av informationstavlor,
2. undersökningar av markslag, landskapselement, växt och djursamhällen samt arter,
3. övriga åtgärder som kan föranledas av skötselplanen för att tillgodose ändamålet med reservatet.

C. Inskränkningar i rätten att färdas och vistas inom reservatet liksom ordningen i övrigt (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att:

1. skada växande eller döda träd och buskar, gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedsvampar,

2. skada förkastningsbranternas känsliga växtsamhällen genom att klättra eller genom annan fysisk påverkan på dessa,
3. framföra motordrivet fordon i terrängen,

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

4. använda området för tävlings eller annan verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön.

Motiv till föreskrifter, undantag mm

Punkt A1-A3 och A5 reglerar sådan verksamhet som uppenbart kan skada de värden, såväl fysiskt som estetiskt, som reservatets syfte avser att värna.

Punkt A4 förbjuder alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler. Skötselåtgärder där syftet är en restaurering eller förstärkning av naturvärdena föreskrivs i skötselplanen i mer påverkade skogsområden. Här är skogliga ingrepp en förutsättning för att uppnå målet med skyddet.

Punkt A5-A7 i föreskrifterna reglerar endast hur jakt får utövas. De vanligast jagade däggdjuren bedöms ha så goda stammar och vara så rörliga att ett skydd inom reservatet inte har någon praktisk betydelse. Reservatet bedöms vara så litet att det saknar större betydelse för småvilt. Markerade jaktpass liksom jaktfällor bedöms som störande inslag som inte hör hemma i reservat. Förbud mot motorfordon omfattar inte uttransport av älg med fordon som inte ger mark- eller vegetationsskador.

Punkterna B1 – B3 medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet. Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. Genom uppsättning av informationstavlor beskrivs områdets naturmiljöer. Genom att informera besökande om de hänsynskrävande biotoperna kan också onödigt slitage undvikas. I och med att information om reservatets idag helt saknas är iordningställandet av sådan angeläget för att tillmötesgå det rörliga friluftslivet. Forskning och uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär.

Punkterna C1 – C4 inskränker allmänhetens nyttjande av området. Här förbjuds sådan fysisk påverkan på mark och naturmiljö som uppenbart skulle skada områdets naturvärden. Förekomst av rödlistade arter med känslig fortlevnad föranleder skärpta restriktionerna för allmänhetens inom vissa partier av området.

Övrigt

Föreskrifter under A och C utgör inget hinder mot åtgärder för skötsel och förvaltning av reservatet.

Ärendets handläggning

Områdets naturvärden liksom kulturhistoriska värden är kända långt bakåt i tiden. Området är noterat i Länsstyrelsens naturvårdsprogram. i Skogsstyrelsens inventering över nyckelbiotoper har två delområden dokumenterats med höga naturvärden. En avverkningsanmälan inkom 2002 för en väsentlig del av området vilket aktualiserade skyddsbehovet. I samband med det påbörjade Länsstyrelsen diskussioner med markägaren om skydd för området. Naturvårdverket godkände området för reservatsskydd år 2004. Därefter har fortsatta diskussioner samt fältbesök med markägare genomförts. Vintern 2005/2006 undertecknades det sista avtalet av totalt sex. Under remissförfarandet har endast synpunkter av klargörande karaktär framkommit vilka också tagits hänsyn till i slutliga beslutet.

Övrigt

Beslutet kan överklagas till regeringen, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Beslut i detta ärende har fattats av tf landshövding Inger Eriksson

I den slutliga handläggningen deltog även jurist Gunilla Garbergs, planarkitekt Hanna Kaplan, antikvarie Agneta Nilsson, funktionssamordnare Marit Ragnarsson och naturskyddshandläggare Raimo Laurila, den sistnämnde föredragande.

Inger Eriksson

Raimo Laurila

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista

Delgivningskvitto:

Jan-Eric Stadigh
Tore Eriksson
Gun Matsson
Riksantikvarieämbetet
Berga viltvårdsområde

För kännedom:

Naturvårdsverket
Malungs kommun
Vägverket
Skogsstyrelsen
Bergsstaten
Jägareförbundet Gävle-Dala

När beslutet vunnit laga kraft:

Planenheten, Länsstyrelsen
Lantmäteriet